Cumhuriyet

20 nci yıl sayı: 6819

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul — Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298 İdare ve Matbaa kısmı: 21299-24290

Pazartesi 9 Ağustos 1943

Bütün İtalya Ateş Yağmuru Altında

Milano, Cenova, Torino, Napoli ile tekmil demiryolu kavşakları şiddetle dövülüyor - Mihver hava mukavemeti azaldı

Müttefikler Sicilyada dört şehir daha işgal ettiler

İhrac gemilerinden mürekkeb yeni kafileler İtalyaya doğru gidiyorlar — Cenubî İtalya durmadan bombalanıyor

Şimal Afrika Müttefikler umumî karargâhı 8 (a.a.) — Etna dağına doğru ilerlemede devamlı terakki kaydedilmiştir. Adrano, Belpasso ve Biancavilla şehirleri sekizinci ordu kuvvetlerinin eline geçmiştir.

Yedinci ordu, cephesinin her tarafında şiddetli bir mukavemetle karşılaşmış, fakat Troina çevresinde ilerlemiştir.

Cezayir 8 (a.a.) — Müttefiklerin Bronte'yi işgal ettikleri bildirilmektedir.

İtalya sahillerine yönelen ihrac gemileri

Londra 8 (a.a.) — Reuterin şimal Afrikadaki Müttefik umumî karargâhı nezdindeki muhabiri, mezkûr karargâhın resmî beyanatına göre, bir çok ihrac taşıt gemilerinin doğuya yani İtalya sahillerine doğru yola çıkmış olduklarını

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

İngiliz tayyarelerinin şiddetle dövdükleri Torinoda tayyare fabrikaları

Sicilya harbinden resimler: Şimale doğru ilerliyen İngiliz zırhlı birlikleri

İki şehid

Son bir hafta içinde yurdumuz arka arkaya iki seçkin evlâdını kaybetmenin acısını duydu: Roma Sefareti Müsteşarı Nureddin Vergin'in eşi Günseli Vergin, vazifesi icabı olarak bulunduğu yabancı memlekette bir kaza kurşununa kurban gitti. Ayni günlerde, Ankara Nümune hastanesinin kıymetli doktorlarından Mehmed Tuna, tifüs salgınına karşı aşı hazırlıklarile uğraşırken, sinsi bir mikrobun hücumundan kendini kurtaramıyarak vazifesi uğrunda hayata gözlerini yumdu.

Sayıya değil, öze bakan ve «birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için» hikmetindeki derin manayı kavrıyan Atatürk çocukları, son bir hafta içinde münevver muhitlerimizi sarsan bu iki acının sosyal mahiyeti üzerinde burada duruşumuzu lüzumsuz bulmıyacaklardır.

İnkılâb Türkiyesinin yetiştirdiği yeni neslin en iyi örneklerinden biri olan Günseli, mekteb arkadaşlarından başlıyarak, kısa hayatının bütün safhalarında, her girdiği muhitte sevgi ve takdir duyguları uyandıran bir Türk kızı idi. Günseliyi tanıyan eski devir adamları, yahud yabancılar, onun varlığında hayata yeni yeni atılan Atatürk çocuklarının ileri ve seçkin vasıflarına da hayran olmaktan kendilerini alamazlardı.

Nümune hastanesinin kıymetli mütehassıslarından Mehmed Tunaya gelince, Gülhane Askerî Doktor Tatbikat okulu ve kliniği bakteriyoloji şubesinde tifüs aşısı hazırlama laboratuvarında bulunan bu genc ve kıymetli doktorumuz, Türk cemiyetine hizmet için çalışırken vazife başında gözünden mikrob alarak tifüse yakalanmış ve vefat etmiştir.

Binlerce kişi için aşı hazırlıyan ve hazırlamakta olan Gülhanenin tifüs aşısı laboratuvarında bütün hizmet aşkile uğraşmakta olan bu değerli hekim, gözüne ufak bir damlanın sıçradığını sezmiş ve âmirlerine haber vermiştir, Filhakika muayyen devre nihayetinde hastalık başlıyarak Mehmed Tuna'yı yatağa düşürmüş ve 12 gün sonra, feragatli gencimiz vatan uğrunda can veren şehidler arasına karışmıştır.

Harb uğruna kurban giden bu iki genc kıymette, biz, inkılâb Türkiyesinin ideallerini gösteren iki sembol görüyoruz.

İnkılâb Türkiyesi barışçıdır. Yurdun istiklâli ve parçalanmaz bütünlüğü üzerine kıskanç bir dikkatle titriyen devletimiz, başka yurdların istiklâline karşı da ayni titiz alâkadan doğan hürmet duyguları besler. Yazık ki, korkunç bir ölçü ve muvazene buhranının uçurumuna yuvarlanan bugünkü dünya milletleri arasında, bizim gibi, sinirlerine ve soğukkanlılığına hâkim olabilenlerini parmakla gösteriyorlar.

Bu gıpta uyandırıcı durumumuzu yaratmak ve muhafaza etmek şimdiye kadar kolay olmadı. Sınırlarımızda nöbet bekliyen kahraman ordu, bütün güvenimizin temeli kalmakla beraber, yurdun selâmeti uğruna dört yıldanberi milletçe göze aldığımız fedakârlıklar, başka milletlerin ayni başarı ile yapabileceği kadar basit değildir. Bu arada politika mekanizmamızın içeride ve dışarıda harcamak zorunda kaldığı gayretlerle öğünmek tabiî bir hakkımızdır. Gerek merkezde, gerek ileri karakol postaları halinde dışarı memleketlerde dört yıldır yüzlerce vatan çocuğu, her türlü tehlikeyi hiçe sayarak yurdun selâmeti uğrunda vazife görüyor.

Günselinin şahsında onları hürmetle selâmlamak hepimiz için bir borcdur.

Milletin sağlığını korumak maksadile ne büyük bir gayretle didindiğimizi hep biliyoruz. Tifüs salgını ilk yayıldığı sıralarda matbuatın gösterdiği canlı alâka takdire lâyık bir hareketti. Bir ilim kurbanı olarak Mehmed Tuna'nın ebediyen aramızdan ayrılması, bu hususta sıhhat teşkilâtımızın da üzerine düşen vazifeyi canla başla sonuna kadar yü-

NADİR NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Amerikan harb istihsalleri

Yalnız büyük çaplı toplardan 160 bin tane yapılmış

Washington 8 (a.a.) — Mümessiller meclisi reisi M. Rayburn ezcümle şunları söylemiştir: «Şimdiye kadar deniz aşırı memleketlere sevkedilen iki milyon kişiden ancak yedi yüzü denizaltı hücumları neticesinde kaybolmuştur. Bu rakam, tarihin şimdiye kadar kaydettiklerine nisbetle çok azdır. Denizaşırı memleketlere gönderilen kuvvetler, herhangi bir memleketin Okyanuslar ötesine gönderdiği kuvvetlerin en önemlisi olduğuna rağmen, yalnız yolda uğranılan kayıblar değil, harekâtın büyük ölçüde olmasına rağmen muhtelif muharebe meydanlarında uğranılan kayıblar dahi çok hafiftir. Amerikan askerinin teçhizatı 46 asker başına bir top nisbetindedir.»

Harb istihsalâtından bahseden M. Rayburn sözlerine devamla demiştir ki: «Harbin başındanberi 160.000 parça büyük çapta top, 1 milyon 300 bine yakın makinelitüfek ve 5 milyon tüfekle küçük makinelitüfek imal edilmiştir. Taşınabilir silâhlara mahsus olmak üzere imal edilen cephane miktarı ise 22 milyar mermiye baliğ olmuştur.

Amerikan tayyare istihsalâtı

Washington 8 (a.a.) — Harb istihsalât bürosunun bildirdiğine göre, temmuz ayı zarfında inşa edilen askerî uçak adedi 7373 e baliğ olup bu rakam yeni bir rekor teşkil etmiş ve 1943 haziran ayı istihsalâtını yüzde 13 nisbetinde geçmiştir.

Rus taarruzu bütün cepheye sirayet etti

Motörlü ve zırhlı Sovyet orduları Ukrayna üzerine yürüyor

Mühim müdafaa mevzilerinde göğüs göğüse süngü muharebeleri oluyor, Almanlar, taarruzların püskürtüldüğünü söylüyorlar

Führer'in umum karargâhı 8 (T.P.) - Kuban köprübaşı kesiminde düşman müteaddid savaş tayyareleri birliklerinin iştirakile şiddetli taarruzlarına devam etmektedir. Fakat bütün bu hücumlar müdafaa ve mukavemetimizin şiddeti karşısında akim kalmıştır.

Bielgorod bölgesinde, düşmanın çok üstün kuvvetlerle yapmakta olduğu taarruzlara karşı müdafaa muharebeleri devam etmektedir. Orel kesiminde de düşman yeni kuvvetlerle müdafaa hattımızı yarmak teşebbüsünde bulunmuşsa da, muvaffak olamamıştır. Ladoga gölü cenubunda ve Murmansk kesimlerinde mahallî müsademeler olmuştur. Hava kuvvetlerimize mensub pike, savaş uçak birlikleri muvaffakıyetle kara harekâtına iştirak etmişlerdir. Bu meyanda müteaddid düşman tankı, nakil vasıtaları ve tahşidatı müessir surette bombalanmıştır. Cereyan eden hava muharebelerinde 91 Sovyet uçağı tahrib edilmiştir.

Bütün cephe boyunca Rus taarruzu devam ediyor

Berlin 8 (a.a.) — D.N.B. nin öğrendiğine göre, Kuban köprübaşında harekâtta bulunan bolşevik kuvvetleri 7 ağustosta büyük tank ve uçak teşkilleri himayesinde yeniden hücumlara giriş-

(Arkası sahife 3, sütun 5 te)

Şark cephesinden fotograflar: Tank kıt'aları himayesinde ilerlemeğe hazırlanan Rus piyadeleri

MİHVERE DAİR RİVAYETLER

Almanyada siyasî idare orduya devrediliyormuş?

İtalya Kralı çekilecekmiş - Berlinde hâdiseler - Finlandiyada mühim bir toplantı - Almanya, Japonyayı tazyik edecekmiş

Londra 8 (a.a.) — İngiliz basını tarafından ele alınan başka bir mevzu, Führerin umumî karargâhında yapılan siyasî ve askerî toplantıdır.

Bazı siyasî muharrirler, Hitlerin yakında istifa etmesi ve iktidarın tamamile generallerin eline geçmesi muhtemel bulunduğu kanaatindedirler. Bazı muharrirler de Alman kabinesinde oldukça geniş ölçüde bir değişiklik yapılacağını ve bu arada Göringin ayrılacağını ve yeni kabineye Von Şaht ve Von Nöyratın gireceğini sanmaktadırlar.

Kral çekilecekmiş

Beyrut 8 (a.a.) — İtalyanın yeniden birçok şehirlerinde nümayişler yapılmıştır. Kralın yerini Prens Umberto'ya bırakması ve bir saltanat meclisi kurularak mes'uliyeti bu meclisin deruhde etmesi istenmektedir. Pek yakında İtalyada yeni değişikliklerin vukua gelmesi pek muhtemeldir. İsviçreden gelen bir çok haberler bunu böyle göstermektedir.

Kurulacak olan yeni hükûmeti Vatikan destekliyecekmiş.

Berlinde hâdiseler olmuş

Londra 8 (a.a.) — Journal de Geneve'e göre yalnız Berlin değil, başka Alman şehirleri de boşaltılmağa başlanmıştır. Başka bir İsviçre gazetesinin Berlin muhabiri Alman başşehrinin boşaltılması esnasında beklenmedik vahim ateş teatileri vukubulduğunu bildirmektedir. Bilhassa yaşları 14 ile 17 arasında bulunan çocukların hava müdafaa işlerinde kullanılmak üzere Berlinde alıkonulduklarından şikâyet edilmektedir.

Almanyada kurulacağı rivayet edilen hükûmete gireceklerden sabık Hariciye Nazırı Von Nöyrat

Helsinkide yapılan mühim bir toplantı

Stockholm 8 (a.a.) — Afi: Helsinkiden alınan haberlere göre dün akşam Helsinkide Cumhurreisliği sarayında pek mühim bir konferans akdedilmiştir.

(Arkası sahife 3, sütun 3 te)

Piyade ve Atış Okulunun *Yeni mezunları*

Genc subaylarımız dün Çankırıda törenle diploma aldılar

Çankırı 8 (a.a.) — Piyade ve Atış Okulunu bitiren genc subaylara diploma tevzii töreni dün saat 15 te yapılmıştır.

Törene İstiklâl marşile başlanmış ve okul komutanı bir nutuk söyliyerek okulun tarihçesinden bahsetmiş ve ordu saflarına karışacak olan genc subaylara öğütlerde bulunmuştur.

Bundan sonra diploma tevzii yapılarak derece alanlara mükâfatları Müfettiş General Sabri tarafından tevzi edildikten sonra mezun subaylardan biri okul komutanının söylevine mukabelede bulunmuştur. Bunu müteakıb parlak bir geçid resmi ve alkışlanan spor gösterileri yapılmıştır.

Çinde 20 vilâyet sular altında kaldı

Tokio 8 (T.P.) — Şiddetli yağmurlar neticesinde Sarı nehrin sedleri on yerinden yıkılmış ve çamur halinde sular Çinin cenub batısında kâin 20 vilâyeti basmıştır. Hasar çok büyüktür.

Merhum Günselinin cenazesi dün merasimle defnedildi

Cenazeye aid resimler; sağdan sola: Hariciye Vekilimizle Riyaseticumhur Başyaveri törende, Muhiddin Üstündağ oğlunun kolunda cenazeyi takib ediyor, merhum Günselinin tabutu cenaze arabasına nakledilirken, Muhiddin Üstündağ sevgili kızının mezarı başında dua ederken (Yazısı 3 üncü sahifemizdedir)

GÜNÜN MEVZULARI

Almanların harb ve ticaret gemisi zayiatı

Yazan:
ABİDİN DAV'ER

İngiliz İstihbarat Nezaretinin tertib ettiği bir tabloya göre, Almanlar, harbin başındanberi Şimal denizile Manş ta ve Baltık denizinin batısında 1 milyon tonluk harb gemisi ile yardımcı gemi ve ticaret gemisi kaybetmişlerdir Bu tablo, umumî olduğu için, pek tafsilâtlı değildir. Fakat ayrıca tuttuğumuz notlarla Alman denizciliğinin kayıbları hakkında okuyucularımıza malûmat vermeğe çalışacağız.

Batan harb gemileri:
Tabloya göre, zırhlı, kruvazör, muhrib ve diğer sınıflardan 42 harb gemisi batmıştır. Bunların arasında 10,000 tonluk Blüher ağır kruvazörü ve 6000 tonluk 3 hafif kruvazör de vardır.

Ağır hasara uğrıyan harb gemileri:
Ağır hasara uğrıyan muhtelif sınıflardan harb gemileri 16 tanedir.

Batan nakliye gemileri:
İngiliz hava ve deniz kuvvetleri tarafından batırılan nakliye ve iaşe gemileri 221 tanedir.

Ağır yaralanan nakliye gemileri:
Ciddî surette hasara uğratılan nakliye ve iaşe gemileri 117 dir. Bunlardan geceleri hücuma uğrıyan bazılarının batmış olması da muhtemeldir.

Zaptedilen gemiler:
Batan veya ağır hasara uğrıyan iaşe ve nakliye gemilerinden başka 5 büyük gemi de zaptedilmiştir.

Bu İngiliz listesinde, denizaltı gemilerile cenubî Amerika sularında intihar etmiş olan Admiral Graf von Spee harb zırhlısile Atlas Okyanusunda batırılmış olan büyük ve yeni Bismark zırhlısı ve Okyanuslarla Akdenizde batırılan veya zaptedilen yardımcı kruvazörler, ticaret vapurları ve hava hücumları neticesinde Alman harb limanlarında ağır hasara uğratılan harb gemileri dahil değildir. Harbin ilk günlerinde bir çok Alman vapurları, bulundukları bitaraf limanlardan kaçarak Almanyaya gelirken İngiliz harb gemileri tarafından yakalanmış, bunların bir kısmı zaptedilmiş, büyük bir kısmı da kendi kendini batırmışlar.

***

Harb başlarken Alman donanması şu gemilerden mürekkebdi:

Zırhlılar: 2 tane 35,000 tonluk
2 » 26,000 »
3 » 10,000 »
Kruvazörler: 4 tane 10,000 tonluk
6 » 6,000 »
Muhribler: 22
Torpidobotlar: 20
Denizaltılar: 43

Ayrıca 19,250 tonluk 2 uçak gemisile 10,000 tonluk iki ağır kruvazör, 7,000 tonluk 4 hafif kruvazör, 8 muhrib, 11 torpidobot ile 28 denizaltı da kızaktaydı. Denizaltılar haric öteki gemilerin kâmilen inşa edilip edilmedikleri malûm değildir. Almanya, bütün tezgâhlarını denizaltı gemisi yapmağa tahsis ettiği için, yeni büyük gemilerin ikmal edildikleri şüphelidir.

Almanların 1942 başında ilân ettikleri kayıblara göre bu kuvvetten 1 zırhlı, 1 ceb zırhlısı, 1 ağır kruvazör, 2 hafif kruvazör, yeni muhriblerin 10 tanesi, torpidobotların da en az yarısı batmıştır. İngilizler, kaç Alman denizaltısı batırdıklarını gizledikleri gibi Almanlar da, bu gemilerin hakikî kayıblarını saklamaktadırlar. Almanların harbin ilk iki yılında verdikleri rakamlar, hakikatten uzak olarak pek azdı. Bazı Müttefik kaynakları ise 1942 sonuna kadar 500 den fazla Alman denizaltısı batırıldığını ilân etmişlerdir. Alman denizaltılarının hakikî sayısı gibi hakikî kayıbları da, ancak harbden sonra malûm olacaktır.

***

Alman deniz ticaret filosuna gelince, 1939 başında Almanya 4,492,000 tonla İngiltere, Amerika, Japonya ve Norveçten sonra beşinci geliyordu. Almanlar, işgal ettikleri memleketlerde, bir miktar ticaret gemisi ele geçirmişlerse de harb içinde pek çok vapur kaybetmişlerdir.

Kayıbların çoğu, tarafsız memleketlerin limanlarına sığınan gemiler arasında olmuştur. Bunlardan İtalya ile Japonyaya, Bulgaristana, İspanyaya, Portekize ve Arjntine iltica edenler müstesna, hepsi Müttefiklerin eline geçmiş, yahud da denizlerde intihar etmek ve batırılmak suretile zayi olmuşlardır.

Alman ticaret filosunun hakikî kayıbları malûm değildir. 1943 martının başında Londra radyosu şu malûmatı vermişti:

«1939 da Almanya ve İtalyanın elinde 100 tondan büyük gemi olmak üzere takriben sekiz milyon tonluk vapur vardı. İşgal edilen memleketlere aid açık deniz ticaret gemilerinden bir kısmı da Mihverin eline geçmiştir. Bunların 5 milyonu Müttefikler tarafından batırılmış, zaptedilmiştir. 3 milyon tonu hasara uğratılmışsa da bunlar tamir edilmişlerdir.

«İtalyanlar da, harbin başından 1943 martına kadar, Akdenizde, 527 ticaret gemisi kaybetmişlerdir.»

***

Ruslar da gene 1943 martında, Rus - Alman harbinin başındanberi Baltıkta, Şimal Buz Okyanusunda ve Karadenizde 2 milyon ton tutarında 771 Alman harb ve ticaret gemisi batırdıklarını ve 216 harb ve ticaret gemisini de hasara uğrattıklarını ilân etmişlerdir.

Bütün bu rakamların ne dereceye kadar doğru olduğu ve Alman ticaret filosunun ne kadar gemi kaybettiği ancak harbden sonra belli olacaktır. İtalya kayıbları için de gene ayni mütalea variddir.

ABİDİN DAV'ER

Şehir haberleri

Yüksek İktısad ve Ticaret okulu

Vekâlet, mekteb binasının genişletilmesine karar verdi

Son senelerde teknik ve meslekî tedrisata karşı alâka çok arttığından bu müesseselere müracaat eden talebe sayısı da büyük bir yekûn tutmaktadır. Buna rağmen, Yüksek İktisad ve Ticaret okulu ile Ticaret Lisesini içine alan Sultanahmeddeki bina, gerek genişlik ve gerekse teşkilât bakımından ihtiyacı karşılamaktan çok uzak olduğundan okul idaresi iki, üç senedenberi müracaat eden talebeleri geri çevirmek mecburiyetinde kalmaktadır. Geçen sene okulun orta ve lise kısmına 800 den fazla müracaat vâki olduğu halde, kısmen lâboratuvarların ve muallim odalarının dershaneye çevrilmiş olmasına rağmen yeniden talebe almak imkânı bulunamamıştır.

Okul Müdürlüğü, Maarif Vekâletine vaziyeti bildirerek, hiç olmazsa Sultanahmeddeki ilkokul binasının Ticaret Lisesine tahsisini istemişti.

Maarif Vekâleti bu talebi yerinde bularak, İstanbul gibi büyük bir şehrin tek bir ticaret lisesine bu ilkokul binasının devri için Maarif Müdürlüğüne emir vermiştir. Devir muamelesi ikmal edildiği takdirde ayın 13 ünden itibaren talebe kaydına başlanacaktır.

Kömür tevziatında kolaylıklar

Kömür Tevzi müessesesi, istihkak sahiblerine kömür vermek için, oturdukları evin kontrat veya tapu senedlerini istemekte idi. Bu vaziyet, bir çok müşkülât doğurduğundan halkın şikâyetini mucib olmuştu. İktısad Vekâleti meseleyi tetkik ederek şikâyetleri haklı bulmuş ve kontratsız oturanlara, mahalle birliklerinden alacakları vesikalarla kömür verilmesini kararlaştırmıştır.

Bundan başka, her hangi bir sebebden dolayı beyanneme vemiyenlerin de kömürsüz kalmamaları için tetkikler yapılmaktadır.

Emekliye ayrılan muallimler için yapılacak merasim

Emekliye ayrılan muallimler için hazırlanan ayrılış merasimi bugün saat 15 te Galatasaray lisesinde yapılacaktır. Toplantı, Maarif Vekili Hasan Âli Yücelin bir hitabesile açılacaktır.

Bir çocuk boğuldu

Dün, Samatya ile Etyemez arasında sahilde açıkta denize giren 16 yaşlarında bir çocuk yüzmek bilmediği için boğulmuştur. Cesed denizden çıkarılmış, hüviyeti henüz tesbit edilememiştir.

Heybeliadada bir miktar çam yandı

Heybeliadada Şafak kazinosunun ilerisinde yoldan iki metre kadar içeride çamlıklarda yangın çıkmışsa da sekiz metre karelik bir saha yandıktan sonra söndürülmüştür. Polis tahkikat yapmaktadır.

Sokağa düşen çocuk öldü

Anadoluhisarında Nişantaşı caddesinde oturan Alinin kızı on yaşında Cemile pencere önünde oynarken birden ayağı kaymış ve sokağa düşmüştür. Ağırca yaralanan kızcağız bir müddet sonra ölmüştür.

Bursaya seyahati kolaylaştırmak için güzel bir teşebbüs

Bursa (Hususî) — Belediyemiz, İstanbuldan Bursaya gelecek olanlar için kolaylık olmak üzere bir teşebbüse girişmiştir. Vapur, Mudanya otobüsü, Bursada otel ve yemek ücretleri dahil bir kombine bilet alan yolcu Bursaya gelecek, ayni zamanda Uludağa da çıktıktan ve iki gece şehirde kaldıktan sonra İstanbula dönebilecektir. Bu kombine biletler, şimdi vapur ve otobüs biletlerinin satıldığı Galata rıhtımında satılacaktır. Belediye turizm şubesi tarafından organize edilecek olan bu seyahat gibi ileride Bursadan İstanbula da bu biletlerle gidilebilecektir.

Kitab sohbetleri

Gazete fıkralarına ve fıkracılığa dair..

Bir fıkra kitabı - Biri tarihten diğeri edebiyattan mülhem iki eser - Diğer kitablar...

Yazan:
Kemal Salih Sel

Fıkra sütunları, gazetelerin en hoşa giden tarafı oldu. Eskiden on, on iki sahife çıktıkları halde bir, nihayet iki fıkra koyan gazeteler, şimdi -dört sahifelik hacimlerine rağmen- fıkra adedini, sahifelerinden fazlaya çıkarttılar. Çoğu gazetelerde fıkradan geçilmiyor!

Bu hoşlanma sebebsiz değildir: Ne sinirler eskiden olduğu kadar kuvvetli ve insanlar uzun yazı okumağa mütehammil, ne de zaman çok ve çalışma müddeti azdır; fıkralarda yazılar kısadır, en çok yarım sütun veya biraz daha fazla. Fikirler derli topludur, şişirilip uzatılmaz. Çok defa bir güzel buluş, bir nükte ile süslenir, kâh bir hikâye ile tatlılaştırılır. Yavan bile olsalar, kısalığından, insanı hafakanlar boğmaz. Fakat tuzu, biberi tam verildikleri zaman da keyiflerine doyum olmaz.

Matbuatımızda, Ahmed Rasim'le Mahmud Sadık'ın (Eşkâli zaman) ve (Takvimden bir yaprak) la başladıkları fıkracılığa, bizim şimdi anladığımız mana ve ölçüyü veren ilk muharrir, Falih Rıfkı olmuştur. Mütareke senelerinde, (Günün fıkrası) başlığı altında, (Akşam) da neşrettiği yazılarla... O acı günlerin karartılmış havasına aydınlık, bunaltılmış halkına ferahlık veren bu yazılar teknik fıkracılığın ilk ve ölmez nümuneleridir.

Bir kaç sene sonra da Ahmed Haşim... Şairliği kadar sohbeti de harikulâde bu büyük adamın emsalsiz bir nesir üstadı olduğunu gösteren fıkraları: «Bize göre» ler.. Falih'in fıkracılığı bırakışı, bu günkü delikanlıların onu, fıkracı hüviyetile, tanımamaları kadar eskidir. Ahmed Haşim ise -nur içinde yatsın- aramızdan ebediyen ayrıldı. Falih'in ve Haşim'in -şimdi artık eşlerine rast gelinemiyen- nefis fıkralarından çoğu kitablara girmemiş olsaydı, edebiyatımız kadar matbuat tarihimiz için de, pek günah olurdu.

. . . .

Fıkracılık alıp yürüdü. Şimdi ne kadar da çok -şairler kadar bol- fıkracı var! İster misiniz, İstanbul gazetelerindeki fıkra başlıklarını -Bizim gazeteninkileri de katarak- gelişigüzel sıralıyalım:

Kendi kendimizi tenkid, hem nalına, hem mıhına, Hâdiseler arasında, Felek, Bakışlar, Vecizelerin şerhi, Çalakalem, Körkadı, Takvimden bir yaprak, Günler geçerken, Günün akşamında, Bir iki nokta, Sırası düştükçe, Dagarcık, Halk filozofu, Çerçeve, Bizbize, Sabahtan sabaha, Akşamdan akşama, Hâdiseler karşısında, Görüp düşündükçe, Kuş bakışı, Değişen eşkali zaman, Her sabah, Dikkatler, Sözün gelişi, Kısaca, Mısralardan ilhamlar, Bir kaç satırla, Bir çırpıda, Akisler, Rasgele, Her telden.. ilh...

Gazete başına, ortalama, dört başlık. Ve, tabiî, o kadar da imza. Övünülecek bir bolluk! Çünkü fıkracılık, gazeteciliğin en güç kısmıdır. Ayrı bir hünerdir. Her iyi gazeteci, her işlek kalem sahibi fıkracı olamaz. Fakat her fıkracı, mutlak surette iyi gazeteci ve utsa kalem sahibi hüviyetlerini nefsinde toplıyan adamdır. Ve başka vasıflar: Kuvvetli hafıza, seziş kabiliyeti, zekâ, perdenin önü kadar arkasını da görebilen «nüfuzu nazar» gibi. Bir de (Farkında olmıyarak en geriye kaldı, galiba çoğu işlerde en son aranan vasıf olduğu için) evet, bir de kültür.

Gazetecilerimizin kültürsüzlüğünden bahsedenlere şaşarım!

. . . .

Ben, bütün fıkraları okurum. En genc fıkracı Şevket Rado'nunkinden başlıyarak en yaşlısı... -Yaş meselesi, hattâ kırkından sonra, erkekleri de sinirlendiriyor. Bilmiyor görünmek daha iyi.. - En yaşlısına kadar hepsininkini okurum. Hattâ okumakla kalmaz; yazı güzelliği, vesika değeri, yahud da fikir cephesinden kıymeti olanlarını kesib saklarım da. Hele fikir değiştirenlerin bu değişik yazılarını bir araya getirince pek eğlenceli bir meşgale bulmuş olurum!

En iyi fıkracı kim? En çok kimin fıkrası okunur? Dedikoduya müsaid olduğu kadar hükme bağlanması da hatalı sorular. Kayısıyı seviyoruz diye şeftaliyi bir yana bırakır; üzümü, inciri ihmal mi ederiz? Meyvalar gibi fıkraların da ayrı çeşnisi, fıkracıların da tatlısı, tuzlusu var. Keçiboynuzu bile bir avuç posasına mukabil bir parmak balını esirgemezken...

. . . .

Mevzu, fıkracının her gün peşinde koştuğu, yakaladığı zaman da bahtiyar olduğu tek sevgilidir. Bazan beğenip, çok defa zevk almadığımız fıkracılar, mevzularını bulamamış olanlardır. İstemiyerek yapılan işler gibi, istemiyerek yazılan yazılar da kıymetsiz olur.

Bir fıkracı olsaydım -daha doğrusu olabilseydim- bu sabah Sirkecide önüme çıkan şu «mevzu» dan ne güzel istifade ederdim:

Bir otel kapatılmış. Camlı kapısına yapıştırılmış «Resmî tebliğ» in hulâsası şu. kânunuevvel 942 de (sekiz ay evvel) otelin sıhhî kontrolu yapılırken bit bulunmuş. (Bit kelimesi iri harflerle yazılı). Kaza meclisinin kânunusani 943 tarihli kararile de otelin üç gün kapatılmasına karar verilmiş. Şimdi, ağustos 943 te, bu karar tatbik ediliyor!

Tifüs mücadelesinde uzun lâfa hacet bırakmıyan, parlak bir safha, bir takib ve bir sür'at rökoru... Belki ben yanlış gördüm; acaba kontrol üç gün evvel yapılmış da, otelin sekiz ay müddetle mi kapatılmasına karar verilmiş? Bu «mevzu» u benimsiyecek fıkracı dostlarımdan işi bir defa tahkik etmelerini rica ederim.

. . . .

Yeni çıkan kitablardan, bir fıkra kitabından başlıyarak, bahsetmek üzere kalemi elime aldığım halde, daldan dala atlıyarak neler de yazdım? Ahmed Mithat Efendiden bahsedecek ve onun yazılarına örnek verecekmişim gibi. Merhumun sık kullandığı bir tâbirle «Gelelim sadede»:

Bahsedeceğim fıkra kitabının muharriri, Orhan Seyfi Orhon'dur. Seyfi, şairliği kadar nasirliği de kuvvetli, beğenilerek okunan ve okundukça beğenilen bir fıkracıdır. Toplanmış fıkralarının ilk kitabını «Dün, bugün, yarın» ismile, üç ay kadar evvel çıkarmıştı. İçinde kırka yakın seçme fıkrayı ihtiva eden şimdiki kitabının adı «Kulaktan kulağa» dır. (Kulak alıcıdır ama verici değildir. Kulaktan kulağa deriz de, doğrusunu -Ağızdan kulağa! - niçin söylemeyiz!. Fakat söylememekle de pek iyi ederiz. Bu ikincisi kulağa ne kadar fena geliyor.)

Orhan Seyfi, eskiden günlük gazetelerde de yazardı, bıraktı. Evvelâ «Akbaba» daki köşesine, daha sonra «Çınaraltı» na çekildi. Ve cimrileşti -Yoksa yaşlandı mı?- Şimdi ancak haftadan haftaya birer fıkra veriyor.

★

Biri tarihimizden, diğeri edebiyatımızdan mülhem iki eser.

Tarihten ilham alan muharrir, bir tarih hocasıdır. Mevzuunu, bir deniz mektebinin tarih hocası için daha çok yakışık alır şekilde seçmiş: Yıllarca Akdenizi avucu içine alan «Barbaros»un destanını yazmış.

Sayısız zaferlerin kahramanı Barbaros, kazandığı zaferlerle memlekete yalnız şeref değil, hazineler de getirmişti. Tarih, onun, meselâ Venedik zaferi dönüşünde, Sultan Süleymana getirdiği hediyeleri şöyle sayar: «1000 genc ve güzel kız, ellerinde altın surahiler, tepsiler, vazular bulunan 200, omuzlarında birer torba altın taşıyan 30 ve birer torba gümüş para getiren 200 köle, en geride Venedik kumandanlarından ve zabitlerinden mürekkeb 2000 kişilik bir kafile. Bunların da her biri ikişer top kumaş taşıyordu.»

Methi Bayar — «Barbaros destanı» nın müellifi - Barbarosa dair muhtelif dillerde yazılmış eserlerin hepsinden istifade etmiş, bilhassa türkçe yazmaları da tetkik etmiştir. Topkapı müzesinde ve Üniversite kütübhanesinde müteaddid yazma nüshaları bulunan Seyyid Muradî'nin meşhur (Gazavatı Hayreddin Paşa) sı da bu meyandadır. Muradî bu eseri «Hayreddin Reis merhumun kendü mübarek ağızlarından» dinliyerek, «dahi kenduleri ile gazalar eyliyen mücahidin karindaşlarının tarifleri» ile ve «bir nicelerini bu hakiri pürtaksir anlarla gazalarda bulunup kendi gözile gördüğü minval üzere» yazmıştır.

Barbarosun, kardeşi Oruç Reisle beraber, bütün menkıbelerini ihtiva eden bu güzel eseri bilhassa gençlere tavsiye ederim.

. . . .

Hani eski mineli zarflar vardır. İşçiliğinin renkli inceliği gözünüzü kamaştırır, işçilik değeri kadar madde kıymeti de -minesi ve altını- bizi şaşırtır; hani eski tezhibli yazılar vardır. Yazı bir büyük hattatın elinden çıkmış, tezhib bir üstad müzehhibin eseri. Yazı mı tezhibden güzel, tezhib mi yazıya faik?. Karşısına geçer, baktıkça doyamaz, bu çifte san'at eserine hayranlıkla dalarsınız.

«Eski Şiir Bahçeleri» nin renkli sahifelerini büyük bir zevkle ve böyle bir «çifte san'at» karşısındaki hayranlıkla çevirdiğimi itiraf etmeliyim. Şeyh Galibden, Nedimden, Nahifiden Yahya Kemale kadar büyük Türk şiir üstadlarının bedialarından, usta fırçasile yüksek birer san'at eseri çıkaran ressam Münif Fehimi tebrik ederim. Bu nefis tab'ı yapan ve ismini vermiyen meçhul kahramanı da ben tanıtayım: Sedad Simavi. Sedad, selim zevki, ileri bilgisile -elindeki basit vasıtalara rağmen- modern tabaatın mütekâmil eserlerini vermeye muvaffak olmuş, Türk matbaacılığının yüzünü ağartmıştır. «Eski Şiir Bahçeleri», mukaddemesinde İbrahim Hoyinin dediği gibi, gelecek nesiller için güzel bir armağan olmuştur.

★

İki değerli eser. Biri seyahat, diğeri etüd mahsulü.

«Şark cephesinde gördüklerim» General Erkiletin eseridir. Generali, benim tanıtmama lüzum yoktur. Erkilet, eskilerin «Sahibi seyf-ü kalem» dedikleri neviden, hele bazı yazılarile ismini «Askerî Edebiyat» a geçiren güzidelerdendir. «Şark cephesinde gördüklerim» in muhteviyatını da anlatmaya lüzum görmem. Çünkü Cumhuriyette çıkan bu yazılara karilerimiz yabancı kalmış değildir. Bu seyahat mektublarının kitab halinde basılmış olması, ikinci Cihan Harbine aid mühim bir safhaya dair vesikaların bir arada toplanması gibi, bir fayda temin etmiştir. Eserin tabii (Hilmi Kitabevi) dir.

. . . .

Etüd mahsulü eser, değerli meslektaşım Sadri Ertemindir, ismini mevzuundan alıyor: «Propaganda».. İki sene evvel ilk cildi çıkan bu eserin şimdi çıkan ikinci cildi, ilkinden biraz daha büyük, dört yüz sahifeye yakın bir hacimdedir. Şahsında, bir çok kıymetler toplıyan Sadri evvelâ gazetecidir. İki makale birden yazdığı günler, tek yazı yazdığı günlerden ziyadedir. Sonra edebiyatçıdır, hemen her sene bir, bazan da iki kitab birden verir. Fakat, Propaganda eserinin müellifi, bu kitabını gazetecilik ve edebiyatçılık hüviyetini de ilâve ederek bir «ilim adamı» sıfatile yazmıştır. Propagandayı ve propaganda vasıtalarını, bu kadar iyi tetkik, hele şimdiki harbde, kullanılan bu «en büyük silâh» ı bu derece etraflı tahlil etmiş eser, bizde ilk defa olarak yazılmış bulunuyor.

Kemal Salih SEL

Yaralanan çocuk

Tekirdağ Toprak Mahsulleri Ofisi depo memuru Salih Kozlucanın 6 yaşındaki oğlu Salih dün Eminönünde oynarken düşmüş ve ağırca yaralandığı için Çocuk hastanesine kaldırılmıştır.

HEM NALINA HEM MIHINA

Yeni hareketler hazırlanıyor

Sicilya meydan muharebesi bitmek üzeredir. Müttefiklerin Sicilyaya çıktıkları 10 temmuz cumartesi gününden 7 ağustos cumartesi gününe kadar 125,000 esir vermiş ve Mesina boğazına doğru dar bir sahaya sıkıştırılmış olan Mihver kuvvetlerinin artık takviyesi değil, tahliyesi bahis mevzuu olmağa başlamıştır. Boğaziçinden biraz daha geniş olan Mesina boğazından bu kuvvetlerin nekadarının Kalabria kıyılarına geçebileceklerini yakın zamanda göreceğiz.

Mesina limanı da işgal edilip Sicilya meydan muharebesi bittikten sonra ne olacak? Müttefikler, Tunusu aldıktan sonra geniş Sicilya boğazını aşıp Sicilyaya atladıkları gibi Sicilyayı aldıktan sonra da daracık Mesina boğazını aşıp Kalabria yarımadasına, yani İtalyan çizmesinin burnuna mı çıkacaklar; yoksa başka bir yere mi?

Mesina boğazının karşı kıyılarında, daha 1911 temmuzunda geçerken gördüğüm bir atış taliminden anladığıma göre, bazı tabyalar vardır. Bu tabya ve istihkâmların o vakittenberi ve bilhassa, son zamanlarda artırılmış olduğu şüphesizdir. Kahirede çıkan «İmages» adlı haftalık resimli mecmua, tarafsız kaynaklardan alındığını söyliyerek Avrupa kalesinin İtalya, Sicilya ve Sardunyadaki tahkimatını gösterir bazı resimler basmış. Eğer Mesina boğazının İtalya kıyılarındaki kaleler de bu cinsten ise, bunlar, modası geçmiş şeylerdir. Duvar gibi dik kayalık arazinin hemen önünde, açıkta tabiye edilmiş olan bu toplar, harb gemilerinin yarım saatlik atışına bile dayanamazlar; uçarkalelerin bombalarına daha fazla mukavemet edemiyeceklerini de Pantelleria tahkimatının resimlerinden anlamak kabildir.

İtalyanların da bunu bildiklerine ve kolayca görünmiyen yeni usul beton tahkimler yaptıklarına şüphe yoktur.

Öyle olsa dahi Müttefiklerin Mesina boğazının, mutlaka en dar ve müstahkem yerlerinden karşıya çıkmalarına lüzum yoktur. Deniz hakimiyeti ve hava üstünlüğü onlarda oldukça, İtalyan çizmesinin içine her tarafından ayaklarını sokabilirler. Fakat acaba, Mr. Churchill'in yaprak dökümünden evvel vukua geleceğini haber verdiği şiddetli muharebeler, yalnız İtalyada mı olacak?

Avrupa kalesi denilen şeyin deniz cephelerinden herhangi birine çıkarma yapmak kabildir. Britanya adalarında, büyük bir İngiliz - Amerikan ordusu bulunduğu gibi, Akdenizin Afrika ve Asya kıyılarında da Sicilyadaki kuvvetlerden başka, Müttefik orduları vardır.

Sicilya meydan muharebesi başlamadan önce, Mihver kaynakları, Akdeniz cephesindeki Müttefik kuvvetlerini 40 tümen olarak tahmin ediyorlardı. Bu tahminin nekadar doğru olduğu bilinemez. Fakat bilinen bazı şeyler vardır.

Mr. Roosevelt Sicilyaya ilk çıkarılan kuvvetlerin 160,000 kişi olduğunu söylemişti. Sonradan çıkarılan takviyelerle beraber Sicilyadaki 7 nci Amerikan ve 8 inci İngiliz ordularile Kanadalılardan mürekkeb 15 inci Müttefik ordular grupu aşağı yukarı 200,000 kişi tahmin edilebilir.

Tunusta harbeden 1 inci İngiliz, 5 inci Amerikan orduları nerededir?

Yeni Amerikan silâhlarile teçhiz edilen birliklerinin mevcudu, bir ay önce 75,000 kişi olduğu ve yakın zamanda 300,000 kişiye çıkarılacağı söylenilen Fransız ordusu nerededir?

General Wilson'un kumandasındaki Ortaşark İngiliz ordusu nerededir?

Irakta yeniden teçhiz edilmiş olan takriben 100 bin kişilik Polonya ordusu nerededir?

Mısırdaki, Yunanlılar gibi, küçük müttefik kuvvetleri nerededir?

Sicilya hareketi başladıktan sonra, Cebelitarığın karşısındaki İspanyol topraklarında bulunan Mihver casuslarının ve İspanyol ajanslarının Akdenize geçtiklerini haber verdikleri vapurlar dolusu İngiliz birlikleri nerededir?

Bütün bu kuvvetler, İspanyol Fasından Türkiye - Suriye hududuna kadar uzanan Akdeniz kıyılarında, herhalde deniz banyosu yaparak yazı geçirecek değillerdir. İki üç haftaya kadar, yeni hareketler yapılacağını söylemek kehanet olmasa gerektir.

GELİŞİ GÜZEL

Tabiattan daha baskın! - Hava gübresi! - İki de hikâye

Tabiattan daha baskın!

Şu tabiatte, gerçekten, çok noksan şeyler var. Bakarsınız, tokaç bir elin ucunda, emzik ucu gibi bir tek parmak. Öte tarafta, altı parmaklı bir adam! İnsan vardır, malzemesi yetmemiş gibi, yarı belinden öteye uzayamamış. Derken -adını şimdi unuttum- Mısırda bir biçare türer, yılân hikâyesi gibi, boyu uzadıkça uzar. «Yarabbi koca helvacı kabağını, incecik bir sapa takıp yerde yarattın da, şu minimini kozalakları, niçin şu ulu ağacın dallarına astın?» diyen bektaşiye dönmek niyetinde değilim. Ama, iki başlı buzağının yanısıra kuyruklu insanı da yeryüzüne gönderen tabiatin bu hünerine, ne yalan söyliyeyim, hiç de hayran değilim.

Evet, çürüyen etleri, kemikleri; ağacları, taşları, topraklarile, tabiatte bir eksiklik olduğu muhakkak. Böyle olmazsa, dünyanın nizamı bozulur, diyeceksiniz! Ama, ben o iddiadayım ki, esasen, noksan, kâinatın kendisinden başlıyor. Esas, yokluk yerine varlık olsaydı, ne çıkardı, sanki?

Lâf uzayacak, demek istiyorum ki, ihmalci tabiatin kusurlarını, bereket versin, insanlar tamamlıyor.

Doktor Kleinschmidt isminde bir Alman cerrahı, plexiglas denilen kırılmaz camdan, kafatası yapmanın usulünü bulmuş, şimdiye kadar, kafatası kemiklerinden ameliyat olanların o kemiklerini, gümüşten kemiklerle değiştiriyorlardı. Lâkin, gümüş dış hararetin tesirlerine pek fazla maruz bir maden olduğu için, hastalar, ameliyattan sonra, çok sıkıntılı bir hayat geçiriyorlardı. Halbuki, kırılmaz cam, öyle değil. Ne sıcaktan müteessir oluyor, ne soğuktan. Plexiglas'tan sahte mücevherat, tayyare ve otomobil camı, bardak çanak yapıladursun, bir yandan da, sakat kafalara, kfatası oyuluyor.

Fen, yaman şey! Şu camdan kafatasına bir de kapak uydursalar, hele aklı kafasından bir karış yukarıda olanlar için ne mükemmel bir tebdili hava imkânı bulunurdu!

Hava gübresi!

Dünya lâboratuvarlarında, büyük bir faaliyet var. Harıl harıl çalışan mühendisler, radyo elektrik dalgaların, nebatların gelişmesi hâdisesindeki tesirini incelemekle meşgul.

Derinden derine yapılan tecrübeler gösteriyor ki, nebatların içinde dolaşan usareler, bir elektriklenme hâdisesi yaratmaktadır. Bir dalın iki ucu arasında, bir elektrik pili vasıtasile irtibat tesis edildiği takdirde, usarenin, istenildiği gibi, aşağı yukarı dolaştırılabildiği görülmüştür. Hele, bazı nebatlarda, bu hâdise, büsbütün barizmiş. Birşey daha var. Usareyi yukarı doğru çıkartmak, aşağı indirmekten daha kolay oluyormuş.

Demek oluyor ki, nebatlar, hakikî birer dedektörden farksız. Nitekim, bunun da tecrübesi yapılmış. Bir ıtır çiçeğinin dalını bir kaç santimetre boyunda kesip, bir amplifikatör'e bağladınız mıydı, mükemmel bir dedektör vazifesi görüyormuş. Dalgaların tesirile, usare çabucak yükseliyor, dal, bu yükselişin tesirile kızışıyor, hatta bazan, elektrik sigortası gibi, patlıyormuş bile.

Radyonun, öksürük, tıksırık; hırıltı, zırıltı gibi bir sürü illetleri arasında, bir de, ormanlardan ötürü olduğu rivayet edilen, ses kaybolma derdi varmış. Erbabı, elbette daha iyi bilir. Nebatların, elektrik dalgalarına karşı bu hassasiyetini, tecrübeler gösterince, fen erbabı «Tamam! Bulduk!» diye haykırışmışlar. Demek ki, ormanlar, yani ağaclar, radyo dalgalarını yuttukları içindir ki, radyolarda, o ses kaybolma hâdisesi vukua geliyor!»

Bir yaşıma daha girdim demeyin. Radyoyu, insan dinliyor da, ağaç ne diye dinlemesin? Hem, ağacın, üstelik, siniri de yok, sabrı da çok. Yutacak kadar aşk ve şevkle dinlemesi de, ondan olsa gerek. Lâf aramızda, radyodan, bazan öyle nağmeler yükseliyor ki ormanın değil, insanın bile yutacağı geliyor!

İki de hikâye

Hoşa gideceğini tahmin ettiğim için yazıyorum.

Amerikadaki (General Motors) kumpanyasının müdürü, bu muazzam müessesesinin kalem odalarile atölyelerine, mühendisler, fen memurları, işçiler okusun diye, şöyle bir tabelâ astırmış: «Bazı kuşlar vardır ki, anatomileri, kanadlarının yapısı ve vücudlerinin ağırlığı, uçmalarına kat'iyyen müsaid değildir. Fen, bu ciheti kat'î surette tesbit etmiştir. Fakat, bu kuşlar uçarlar! Niçin? Zira, bereket versin ki, fennin, kendi haklarında verdiği hükümden haberleri yoktur. Olsaydı muhakkak ki, uçmıyacaklardı..»

Kumpanya müdürünün, bu tabelâyı asmaktan maksadı. nazariyelere körü körüne uymanın tehlikesini göstermek. Bu tabelânın altına, bir de hikâye ilâve edilmiş.

Bir öğretmen, talebeye ders verirken, sırası gelmiş, fazla havlayan köpeğin ısırmadığını söylemiş.

Ders bitmiş, sınıftan çıkmışlar. Sokakta, öğretmenin yolunu kesen bir köpek, avazı çıktığı kadar havlamağa başlamış. Öğretmen, köpeği görünce, tabanları kaldırmış; talebesi de peşinden.

Tehlike atladıktan sonra, durmuşlar. Talebeden biri sormuş:

— Havlıyan köpek ısırmaz, demiştiniz. Niçin kaçtınız?

— Oğlum, havlayan köpek ısırmaz, diyen kitabı, köpek okumadı ki, ben okudum.

H—V

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Almanyanın yeni siyaseti

İtalyada karışıklıkların devam ettiği ve Müttefiklerin bu karışıklıkları artırmak için Milâno, Torino ve Ceneve gibi mühim İtalyan merkezlerini şiddetli bombardımanlara uğrattıkları bu sırada Almanyada da mühim hâdiselerin vuku bulduğu göze çarpıyor. Verilen malûmata göre Hitler'in karargâhında umumî vaziyet görüşülmüş, bir takım değişiklikler yapmak için kararlar verilmiştir. Yapılması beklenen en mühim değişikliğin nazist partisinin elindeki salâhiyetleri yavaş yavaş orduya devretmek ve böylece memleketin bütün mukadderatını ordunun eline vermektir.

Bu hattı hareketin tutulmasına sebeb ne?..

Bugünkü askerî durumun Almanya bakımından arzettiği manzaranın belki ümid verici bir mahiyette olmaması, Almanyayı yeni tedbirler almak zorunda bırakıyor. Sovyet mukavemetinin taarruzî ve tehlikeli bir mahiyet almağa başlaması, sonra cenub cephesinin buhranlar içinde yüzmesi, Macaristan, Rumanya, Bulgaristan gibi müttefiklerin istikbali karanlık görerek başlarının çaresine bakmak ihtiyacile karşılaşmaları, işgal altındaki memeketlerden çoğunun menfi mukavemetten müsbet mukavemete geçmek cesaretini göstermeğe başlamaları, hatta Yugoslavya ve Yunanistan gibi memleketlerde çete muharebelerinin gün geçtikçe gelişmesi, bilhassa hava akınlarının umulmıyan tahribatı yapacak derecede şiddetlenmesi, Almanyanın mukadderatı ve istikbali üzerinde fena tesirler yapan şartların en bellibaşlıları arasındadır. Bu yüzden Almanya, vaziyetini bir kere daha gözden geçirmek ve bu vaziyetin icablarına göre kararlar vermek mecburiyetile karşılaşıyor.

Acaba bu şartlar içinde verilen kararların mahiyeti ne olabilir? Herşeyden evvel anlaşılan nokta Almanya, hem askerî cephesini, hem dahilî cephesini sağlam tutmak kararındadır.

Fakat bu kararın verilmesi ve tatbik edilmesi Almanyanın harbi kazanmasına yardım eder mi? Veya onu hiç olmazsa mağlûbiyetten kurtarır mı? Bunu şimdiden tahmin etmek kolay değildir, yalnız zafer ihtimallerinin azaldığı meydandadır.

O halde kazanılmıyacak bir harb yüzünden yığın yığın fedakârlıklara boyun eğmenin hikmeti ne?

Bunu Almanyadan fazla müttefiklerin zayıf noktalarında aramak icab eder. Ve Müttefiklerin en zayıf noktası, aralarındaki anlaşamamazlıklardır ve Almanyanın istikbalini kurtarmak bakımından güvendiği amillerin en mühimlerinden biri, bilhassa Anglo - Saksonluk âlemile Sovyetler Birliği arasındaki anlaşamamazlıktır. Anglo-Saksonluk âleminin, Avrupa hâkimiyetini Sovyetler Birliğine devretmek için harbetmediğine göre bu meselenin ergeç Müttefikler arasında geniş bir ayrılık doğuracağına emin olan Almanya, bugün bütün selâmetini, bu ihtilâfın patlak vermesinde görüyor.

Müttefikler arasındaki ihtilâfın patlak vermesine belki yardım edecek amillerin biri nazizmin, İtalyadaki faşizm gibi iktidar mevkiinden ayrılması olduğu bu sebeble de Almanyada nazizmin iktidar mevkiini orduya devretmesi bir faraziye olarak düşünülebilir.

Bu vaziyetin nazizmle faşizmi yıkmak için çarpıştıklarını ötedenberi söyliyen Birleşik milletlerin, harb siyasetlerini değiştirmelerine ve gayelerini yeniden tesbit ve ilân etmelerine sebeb olacağı şünhe götürmez.

Netice şudur: Almanya dayanmak ve Müttefikler arasındaki ayrılığın keskinleşmesini beklemek azmindedir.

Ömer Rıza DOĞRUL

Harbdenberi batırılan Mihver gemileri

Londra 8 (a.a.) — Amirallık dairesinin bildirdiğine göre, 46 aylık bir harb devresi içinde haziran 1943 ayına kadar Müttefik harb gemilerile denizaltıları ve uçakları 9.045.683 tonluk Alman ve İtalyan gemisi zaptetmişler, batırmışlar veya hasara uğratmışlardır. Japonlara verdirilen kayıblarla Rusların Mihver gemilerine yaptıkları taarruzların neticeleri bu rakama dahil değildir.

Pester Lloyd'un bize dair bir makalesi

Budapeşte 8 (T.P.) — «Pester Lloyd» gazetesi bugünkü başmakalesinde Türkiyenin halihazırda almış olduğu vaziyeti tahlil ederek, bilhassa aşağıdaki hususları tebarüz ettirmektedir: «Ankara hükûmeti, Büyük Önderi Atatürkün başlamış olduğu eseri muvaffakıyetle başarmak için sulha muhtac olduğundan, bugünkü harbe girmek fikrinde değildir. Türkiyenin tarafsız kalmak için sarfettiği gayret bazı hükûmetlerin suitefehhümüne düçar olmaktadır. Bugünkü Türkiye millî bir Türk camiası olup, eski dünya İslâmiyeti siyasetinden büsbütün feragat etmiştir. Hatta bu sebebden dolayı Türkiyede bugün İngilizlere karşı husumet mevcud olmadığı gibi, eski silâh arkadaşı olarak Almanlara da temayül edilmemektedir. Türklerin bugün Almanyaya karşı gösterdikleri temayül iktısadî sebeblerden ileri gelmektedir. Türkiye iktısadî inkişafı için Almanyanın yardımına dayandığından, iki memleket arasında bir suitefehhümün husule gelmemesini arzu etmektedir.

Sovyet Rusya ile olan münacebetlerin son zamanlarda iyileştiği müşahede edilmekte ise de, iki memleket arasında cari olan gizli ihtilâfların bertaraf edildiği iddia edilemez. Buna mukabil Bulgaristanla mevcud ihtilâfların büsbütün ortadan kaldırılmış olduğu temin edilmektedir.

Bu sebebden dolayı, muharebe meydanlarında vukua gelen değişiklikler ve yahud da Akdeniz siyasî müvazenesinde tahaddüs eden olaylar, Türkiyenin huzur ve rahatına halel getiremezler.»

Müttefikler, Sicilyada dört şehir daha işgal ettiler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

haber vermektedir.

Mesina sahillerinden çekilen İtalyan mavnaları

Cezayir 8 (a.a.) — Resmen bildirildiğine göre, İtalyan çıkarma mavnaları şimdi Mesina boğazından İtalyan sahiline doğru geçiyorlar.

Milano - Cenova - Torino'ya yapılan ağır akınlar

Londra 8 (a.a.) — Hava nezaretinin tebliği:

Dün gece bombardıman servisine mensub Lancaster uçaklarından mürekkeb mühim bir teşkil Milano-Torino ve Cenova'ya hücum etmiştir. Şimali İtalya üzerinde hava şartları iyi idi. Alınan ilk raporlar hücumların iyice teksif edildiklerini göstermiştir.

Mosquito tipinde uçaklar Ren havalisinde hedeflere hücum etmişlerdir. Av servisine mensub uçaklar da Fransada demir yolu hedeflerine taarruz etmişlerdir.

3 bomba uçağı kayıbdır.

Diğer akınlara dair tafsilât

Şimal Afrika Müttefikler umumi karargâhı 8 (a.a.) — Hava tebliği:

Dün şimal Afrika hava kuvvetleri şimal doğu Sicilyada düşman mevzilerine ve yollara şiddetli hücumlarını devam ettirmişlerdir. Gündüz, avcılar, Mesina boğazında düşman vapurlarına bir çok hücumlar yaparak dört küçük gemiyi batırmış, bir çok gemileri de hasara uğratmışlardır.

Orta bomba uçakları Crotone hava meydanına hücum etmiştir. İniş sahasında ve binalar üzerinde bombaların patladığı görülmüştür.

Orta bomba uçakları Marino di Cantanzaro'da yolları ve demiryolu köprülerini bombalamışlardır.

Dün gece, bomba uçaklarımız düşman kıt'alarına ve Mesina ve cenub İtalya çevrelerinde gemilere hücumlarını devam ettirmişlerdir.

Uçaklarımızdan 10 u üslerine dönmemişlerdir.

İtalyada Mihver hava müdafaası da gevşiyor

Cezayir 8 (a.a.) — Reuter:

Bütün tiplerdeki uçaklarımızın iştirakile dün Sicilyada ve Mesina boğazında büyük bir hava faaliyeti olmuştur. Diğer taraftan Wellington bomba uçaklarımız da Napoliyi yeniden bombardıman etmişlerdir. Limanda büyük bir İtalyan yolcu vapurunun yanmış olduğu pilotlarımız tarafından görülmüştür. Sicilyada, Mesina yakınları ile Adrano, Randazzo ve Bronte civarında muvasala yollarına hücumlarda bulunulmuştur. Uçaklarımız Mesinanın tam karşısına düşen İtalyan sahillerinin batı ucundaki Rosrano'ya da hücum etmişlerdir. Resmen bildirildiğine göre, dün yalnız Mesina bölgesi üzerine 350 ton bomba atılmıştır. Waehawk ve Kittyhawk tipi uçaklarımız, bütün gün, Mesina boğazındaki düşmanın çıkarma gemilerine hücumlarda bulunmuş, Wellington bomba uçakları da akşam karanlık basarken düşman mavnalarını bombalamışlardır.

Mihver uçaklarının hiç bir mukavemetile karşılaşmadıklarına işaret eden eski bir pilot, «Alman hava kuvvetlerini açıkça yendik» demiştir.

İtalyan demiryolları kullanılamaz hale getirildi

Cezayir 8 (a.a.) — Reuterin şimal Afrika Müttefikler umumi karargâhındaki hususi muhabiri bildiriyor:

İtalyadaki demiryolları kavşaklarına karşı tam isabetle yapılan akınlar, cenuba, doğru gelen yolları hemen hemen tıkamış gibidir. Keşif uçuşları esnasında alınmış son fotoğraflar, şimalde Bolonya büyük demiryolu kavşağının artık istifade edilemiyecek bir hale gelmiş olduğunu göstermektedir.

Hava akınlarile tahrib edildiği gündenberi Romadaki ayırma merkezlerinden bir tek tren bile geçmiş değildir. Cenub İtalyanın Pouilles eyaleti dahilinde Foggia'da bellibaşlı bütün demiryolları kesilmiştir. Bundan evvel Foggia'dan geçmek suretile Napoli kenarında bırakılarak yola devam edilebilirdi. Mesina ve San Giovanni'deki demiryolu başlangıçları, Sicilya muharebesinden daha evvel başlamış olan büyük hava bombardımanlarile kullanılmaz bir hale getirilmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 8 (a.a.) — İtalyan tebliği:

Düşmanın gittikçe artan baskısı altında arazi terketmek zorunda kalan İtalyan ve Alman kuvvetleri Caronie ve Etna bölgesinde yeni mevzilere çekilmektedirler.

Torino, Milano ve Cenova üzerine dün gece ağır akınlar yapılmıştr. Hasarlar, bilhassa ilk iki şehrin merkez mahallelerinde pek büyüktür. İnsanca zayiat henüz tesbit edilmemiştir. Milânoda hava bataryaları 2 düşman uçağını tahrib etmişlerdir.

Alman tayyareleri de Bizerte'e hücum ettiler

Berlin 8 (a.a.) — D. N. B. nin öğrendiğine göre, Alman bomba uçaklarından mürekkeb kuvvetli bir teşkil 7 ağustos gecesi Bizerte limanına hücum etmiştir. Bu hücum esnasında düşmanın bir kruvazörile bir askerî motör ve on beş taşıtı ciddi surette hasara uğratılmıştır. Alman av uçakları Mesina boğazı ve Sardunya sahil bölgesi üzerinde 4 düşman uçağı düşürmüşlerdir.

Mihvere dair rivayetler

(Baştarafı 1 inci sahifede)

İyi malûmat almakta olan mahfillere göre bu toplantıda Finlandiyanın mümkün olduğu kadar erken harbden çıkarılması çareleri düşünülmüş ve göz önüne getirilmiştir.

Japonya tazyik edilmek isteniyormuş

Londra 8 (a.a.) — Mihver propagandası, dün ortaya bir takım haberler atmıştır. Bu haberlere göre Churchill, Stalin ve Roosevelt, halihazırda görüşmektedirler veyahud buluşmak üzeredirler. Ayni zamanda Berlin, Führer'in bir harb meclisi toplamış olduğunu da bildirmektedir. Bu toplantıdan evvel Japon büyük elçisi Oshima'nın Hitler tarafından kabul edilmiş olduğu ve Keitel ile Ribbentrop'un da fikir ve mütalealarına müracaat edildiği haberi, Rusyadaki vaziyetle daha ziyade doğrudan doğruya alâkadar olması için Japonya üzerinde bir tazyik icra edilmiş olduğuna delil gibi telâkki edilmektedir.

«Almanya, İtalyayı kurtaracak vaziyette değildir.»

Londra 8 (a.a.) — Almanlar İtalya üzerine çöken tehdide karşı koymak iktidarında olmamışlardır. Almanyanın kıt'adaki ihtiyaclarını karşılamak için gereken şey, Müttefik istilâcıları durdurabilecek bir karşı hücumdu. Şimdi, Observer'de Liberator'a göre Almanların elinde bunu yapacak vasıta yoktur.

SPOR

Dün yapılan çeşidli maçlar

At yarışları, tenis; kürek, yüzme maçları güzel oldu

At yarışlarının beşinci haftası mutad üzüntü ve sıkıntı içinde yapıldı. Yarışlar normal neticelerle geçmiş oldu.

Birinci yarışta; Bihser 125 kuruş ikramiye verdi. Üçlü bahsi ilk ayak olarak bağlıyacak olan ikinci koşuda (Ümid) bu bahsin ilk müjdesını birinci gelmek suretile verdi.

Centilmen koşusu olarak sıraya konan Fikret Atlı kupası Abdurrahman Atçının, Destegüel ile Özdemirin bindiği Karabibere mağlûbiyetile bitti.

Üçlü bahis bu suretle beşinci koşuda Sava ile, Tomurcuk arasında yapılacak mücadeleye bel başlamış olmuştu. Ferhundenin galibiyetile biten dördüncü koşudan sonra gişeler önünde toplanan bütün meraklılar Sava ile Tomurcuk üzerinde mevcud paralarını taksim etmişlerdi.

Son yarış 2600 metrelik bir yol üzerinde yapılacaktı. İyi verilen bir işaretten sonra Sava, Tomurcuk, zaman zaman yanyana, bazan başbaşa ve yarıyoldan sonra hep başı muhafaza eden Sava faik ve hâkim bir koşu ile taraftarlarını sevince boğdu.

Beşinci hafta koşuları bittiği zaman bahsimüşterekler şu neticeleri vermişti. Birinci koşuda ganyan 125, ikinci koşuda 200, üçüncü koşuda; 225, plâse 150, 125, dördüncü koşuda; 100, beşinci koşuda 150 plâse, 160 ve 160 kuruş verdi.

Birinci çifte 420, ikinci çifte 380, birinci ikili 305, ikinci ikili 460, üçüncü ikili 155. üçlü bahis de 11.50 lira verdi.

Marmara kupası tenis maçları bitti

Sportif oyunlar federasyonu tarafından tertib edilen Marmara kupası tenis maçları dün büyük bir kalabalık önünde heyecanlı bir şekilde yapıldı. Dört gün her dakika artan bir alâka ile takib edilen bu maçlara 102 tenisçi iştirak etmiştir ki bu tenis sahalarımız için yeni bir rekor sayılmaktadır.

Dün yapılan tek erkek maçında Ankaradan Fehmi, Ankaradan Şefiği mağlûb etmiştir.

Çift erkek maçları çok hararetli olmuş ve neticede İzmirden Paradiso - Rejujo çifti Hasan - Şefik çiftini yenmiştir.

Kadınlar arasında yapılan tek maçta Muallâ rakibesine galib gelmiştir.

Muhtelit maçında Muallâ, Hasan çifti Enes, Jülyene galib gelmişlerdir.

Küçükler arasında yapılan çift maçta Enesle Beliğ Beler birinci oldular.

Sportif oyunlar federasyonu reisi müsabakaları müteakıb güzel bir hitabede bulunmuş ve galiblerin kupaları Ömer İnönü tarafından merasimle verilmiştir.

Beşiktaş Halkevinin yüzme müsabakaları

Beşiktaş Halkevi tarafından tertib edilen yüzme yarışları dün Şeref stadı havuzunda yapılmıştır. Büyük bir kısmı Lido yüzücüleri tarafından kazanılan bu müsabakalar baştan sona kadar çok ca?" bir şekilde cereyan etmiştir.

Beykoz kürek yarışlarını Galatasaray kazandı

Susporları ajanlığı tarafından hazırlanan kürek teşvik müsabakalarının ikincisi Beykozla Paşabahçe arasında yapıldı. Galatasaray, Beykoz ve Taksim ekiplerinin iştirak ettiği bu müsabakalarda Galatasaray kürekçileri iyi bir muvaffakıyet göstermek suretile güzel neticeler elde etmişlerdir.

Kıdemsizler:

Tek — Taksim 10.55 Galatasaray.

İki çifte — Taksim 9.30 Galatasaray.

Dört tek — Galatasaray 8.25 Taksim.

Kıdemliler:

Tek — Galatasaray 10.20 Taksim.

İki çifte — Galatasaray 9.13 Taksim.

Dört tek — Taksim 9.01 Galatasaray.

Bayanlarda Galatasaray rakibsiz olarak birinci olmuştur.

Kıdemlilerde Galatasaray 13 puvanla birinci, Taksim 11 puvanla ikinci, Beykoz 3 puvanla üçüncü olmuştur.

Kıdemsizlerde Taksim birinci, Galatasaray ikinci, Beykoz üçüncü olmuştur. Galiblerin mükâfatları ajan tarafından verilmiştir.

Dünkü atletizm müsabakaları

İstanbul Atletizm Ajanlığının genc atletler arasında tertib ettiği bölge birincilikleri müsabakaları dün Fenerbahçe stad...da üçüncü ve dördüncü kategoriler üzerinde yapılmıştır.

Rus taarruzu bütün cepheye sirayet etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

mişlerdir. Bütün hücumlar püskürtülmüştür.

Bielgorod'da, Sovyetler kuvvetli piyade ve zırhlı teşkillerinin yardımile şiddetli hücumlarına devam etmişlerdir. Çetin savaş devam ediyor.

Orel bölgesinde düşman taze kuvvetlerle hücumlarını tekrar etmiştir. Düşmanın bir gedik açmak için yaptığı bütün teşebbüsler şiddetli savaşlar neticesinde muvaffakıyetsizliğe uğratılmıştır.

Viazma'nın cenub batısında bolşevik kuvvetlerin zırhlı birliklerin himayesinde yaptığı bir çok hücumlar akim kalmıştır. Bu hücumlar kısmen süngü savaşları neticesinde püskürtülmüştür.

Rus kuvvetleri muhtelif kollardan ilerliyor

Moskova 8 (a.a.) — Cenub - batı istikametinde ilerliyen motörlü kuvvetlerden mürekkeb bir kol, Harkof - Briansk demiryolunun batısında ve Bielgoroddan 75 kilometre mesafede bulunan Graivoron şehrini zaptetmiştir.

Bielgorod - Harkof ve Briansk - Harkof demiryolları boyunca ilerliyen başka bir kol, Zolochev'in şimalinde bir çok Alman ceblerini temizledikten sonra batı istikametine dönmüş ve Zolochev'in 20 kilometre batısında kâin Malaya - Pisarevka'yı ele geçirmiştir.

Şimal cihetinden Harkof'u geçen bu kolun hedefi, batıdan ve şimal - batıdan sözü geçen şehre giden bütün yolları kesmek maksadile Harkof'u Dnieper'e bağlıyan üçüncü demiryoluna ulaşmaktır.

Söylenildiğine göre, Sovyet toplarının gürlemeleri Harkof'ta duyulmağa başlamıştır.

Londra vaziyeti nasıl görüyor?

Londra 8 (a.a.) — Rusların Harkofa 25 kilometrelik bir mesafede bulundukları şu sırada kazandıkları son muvaffakıyetlerin ehemmiyeti anlaşılmağa başlamıştır. Alman ordusunun müdafaa muharebelerinin hedefi Rusları kanlı kayıblara uğratmaktan ibaret olduğu Berlin tarafından iddia edilmekte ise de ortada bir hakikat vardır, o da dünyanın en kuvvetli müdafaa bölgesinin yarılmış olduğudur.

***

Londrada Observer gazetesinde Liberator, Rusların Harkofun zaptına ehemmiyet verdiklerini, çünkü bu takdirde Ukraynanın geri alınması için yapılacak geniş ölçüdeki taarruzun gelişmesine yarayacak ellerinde üçüncü mühim bir üs bulunacağını yazmaktadır. Fakat Liberâtor, Rusların Harkofu aldıktan sonra sonbahar yağmurları yolları geniş çamur tarlaları haline getirmeden Alman istihkâmlarını zaptetmek ümidile bunları zorlamaktansa ele geçen mevzileri sağlamaştırmağı ve kış taarruzunu hazırlamağı tercih edeceklerini zannetmektedir.

Bir günde 133 tank tahrib edildi

Berlin 8 (T.P.) — 7 ağustosta şark cephesinde 133 Sovyet tankı Alman müdafaa kuvvetleri tarafından tahrib edilmiştir.

Fin tebliği

Helsinki 8 (T.P.) — Fin resmî tebliği: Kareli berzahında mutaddan fazla hareket olmuştur. Aunus berzahında düşman ağır topçu ateşinin himayesi altında müdafaa hatlarımızın önüne kadar gelebilmişse de, şiddetli müdafaa ve mukavemetimiz neticesinde ricat etmek zorunda kalmıştır. Hücum kıt'alarımız cephenin diğer bir kesiminde 5 düşman koruganı ve 22 mukavemet yuvasını tahrib ederek 50 Sovyet askerini katletmiştir. Diğer bir hücum kıt'amız bir düşman mukavemet yuvasını tahrible avcı siperlerini imha etmiştir. Lavansaud adasının şimalinde cereyan eden hava muharebesinde avcı uçaklarımız hiç zayiat vermeden, bir düşman pike ve diğer bir avcı uçağını düşürmeğe muvaffak olmuşlardır.

Sovyet tebliği

Moskova 8 (a.a.) — Geceyarısı neşredilen Sovyet tebliği:

Rostov istikametinde düşmanın mukavemetini kıran kıt'alarımız muvaffakiyetli ileri hareketlerine devam ederek 10-15 kilometre kadar ilerlemişlerdir. 70 ten fazla mühim mevki ele geçirilmiştir. Bu arada Graivoron şehrile Doblino - Tolokonnoye istasyonu da kurtarılmıştır.

Birliklerimizden birine mensub teşkiller, düşmanın müdafaa hatlarını yararak bir kaç Alman garnizonunu abluka etmişlerdir.

İki şehid

(Başmakaleden devam)

rütecek elemanlardan mahrum bulunmadığını açığa vuruyor.

Ancak genc doktorumuzun ölümü, gönül ister ki, boşuna gitmiş olmasın. Geride kalan millî sıhhat teşkilâtı mensubları bu yurd çocuğunun fedakârlığını meyvasız bırakmamak ve onun varmak istediği hedefe ulaşmakla mükelleftirler.

Bir afet halinde yurdumuzu tehdid eden tifüs salgını önümüzdeki kış aylarına kadar tamamile önlenmeli, milyonlarca masum yurddaşın hayatı, Türk sağlığını korumak vazifesini sırtlarında taşıyanların gayretile emniyete alınmalıdır.

Son hafta içinde verdiğimiz iki harb şehidi, millî selâmetinizin devamını müjdeliyen iki kurban olursa, ne mutlu onlara ve ne mutlu bize!

NADİR NADİ

Bulgar ordusu vazifesini yapmağa hazırmış!

Sofya 8 (T.P.) — «Slovo» gazetesi «Müttehid olmalıyız» başlığı altında aşağıdaki hususları belirtmektedir:

«Önümüzdeki günlerde dünya mukadderatı için kat'i neticeler husule gelecektir. Harb bütün şiddetile devam etmekte ve Bulgar milletine Balkanlarda sarih ve muayyen bir vazife irae etmektedir. Kuvvetli bir orduya malik olan Bulgar milleti mükemmel teşkilâtı ile bu vazifesini ifa edeceğini ispat edecektir.»

Habeşistandan beş bin İtalyan getirildi

La Linea 8 (T.P.) — Beheri 24,000 tonilâto hacminde olan «Vulcania» ve «Saturnia» İtalyan transatlantikleri Habeşistan ve Somaliden tehçir edilen 5000 İtalyan erkek, kadın ve çocukları hamilen Cebelitarık limanına vâsıl olmuşlardır. Gemiler Kızılhaç işaretlerini taşımakta ve İngiliz donanmasının kontrolu altında seyretmektedirler. Bu iki transatlantik Cebelitarık limanını terkederek Akdenize açılmışlardır.

Merhum Günselin cenazesi merasimle defnedildi

Romada bir kaza kurşunile vefat eden, eski İstanbul Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağın kızı ve Roma elçiliği müsteşarı Nureddin Virgi'nin refikası Günseli'nin cenazesi, dün çok hazin bir merasimle kaldırılmıştır.

Merasimde Hariciye Vekilimiz Numan Menemencioğlu, Reisicumhur Başyaveri Celâl, Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdar, Ajans Umum Müdürü Muvaffak Menemencioğlu, Vali ve Belediye Reis muavinleri, Şehir Meclisi azaları, daire ve müessese müdürleri ve merhumenin ailesi erkânı ve dostları, polis ve itfaiye müfrezeleri bulunmuştur.

Cenaze, saat 12,30 da Muhiddin Üstündağın Pangaltıda, Zafer sokağındaki apartımanından alınmış, eller üzerinde ve önde matem havaları çalan Şehir Bandosu olduğu halde Teşvikiye camiine getirilmiştir. Bu sırada, cenaze alayının geçtiği caddeleri, apartımanların balkonlarını ve pencerelerini dolduran halkın bu hazin geçiş karşısında göz yaşlarını zaptedemiyerek ağladıkları ve alaya iştirak ettikleri görülüyordu.

Teşvikiye camisinde, öğle namazından sonra büyük bir cemaatin iştirakile cenaze namazı kılınmış ve dini merasimi müteakıb merhumenin tabutu ayni şekilde, eller üzerinde taşınmak suretile Osmanbeye kadar götürülmüştür. Burada otomobile konan cenaze, Asrî Mezarlığa nakledilerek hazırlanan ebedî medfenine tevdi edilmiştir. Cenazeye gönderilen 50 den fazla çelenk merhumenin kabrine konmuştur.

Muhiddin Üstündağa ve ailesine bu acı kayıblarından dolayı tekrar taziyetlerimizi bildirir, merhumeye de Tanrıdan mağfiret dileriz.

Ziraat Vekilinin Konyada tetkikleri

Konya 8 (a.a.) — Ziraat Vekili Şevket Raşid Hatiboğlu Polatlı üzerinden otomobille evvelki gün Akşehire gitmiş, dün Pazarkaya, Başkuyu, Gözlü ve Sarayönü ziraî kombinalarını teftiş ve halka aid mahsulleri de tetkik ve çiftçi köylülerimizle temas ettikten sonra akşam saat 21,30 da Konyaya gelmiştir.

Hadiseler Arasında

FELEK

Sivrilere dair..

Sevmem.. Aklın sivrisini, sineğin sivrisini ve kunduranın sivrisini. Nasreddin Hocanın doğduğu yer olduğundan dolayı Sivrihisarı sevsem bile geri kalan ve aklıma gelen, gelmiyen sivrilerden, hatta palamutun ağrandismanı «sivri» ye kadar hiç birini sevmem! Bir mütecaviz halleri, insanı tedirgin eden edaları vardır.

Ve bu sevmeyişim şu günlerde bizim civarda sivrisineklerin geniş ölçüde bir taarruza geçmelerile büsbütün artmıştır.

Ben daha bir kaç gün evvel sivrisinekler hakkında yazdığım bir yazıda sivrisineklere karşı cibinlik kullanılmasını tavsiye etmiştim. Okumuş olacaklar ki, dün akşam ışığı söndürüp yattıktan beş dakika sonra başlıyan vızıltılarının kaynağını araştırmak için elektriği tekrar uyandırdığım zaman cibinliğin içinde irili ufaklı dört beş hainin uçuştuğunu gördüm. Bir kaçını hakladık. Bir kaçı kaldı ve sabaha kadar kanımı emdi efendi! Ama az, ama çok. Emdi ya! Ben onu bilirim. Onun üzerine bu satırları tekrar yazmağa mecbur oldum. Yoksa o ilk yazından sonra sivrisinek hakkında yazı yazmaktan vazgeçmiştim. Çünkü:

Yazının okunduğu günün ertesi, gazeteye gelmek üzere yola çığacağım sırada telefon çaldı. İki dakika süreceği haber verildiği halde on dakika süren bir muhavere yaptık. Sıtma mücadelesile alâkadar bir zatmış. Gayet nazik, fakat tafsilâtlı konuşuyor. Vapuru kaçırmak tehlikesine maruz bir adam üzerinde de bu uzun tafsilât ne tesir yapar? Siz düşünün!

Telefonla konuşan zatın tasası bizim sivrisineklerle haşir neşir oluşumuz değil de.. bu sivrisineklerin nerelerde olduğunun tasrih edilmeyişi ve bundan da mücadele memurlarının müteessir oluşu imiş. Onun da hakkı var. Biz nasıl sivrisinekten şekvacı isek, onlar da gazetecilerden şikâyet edebilirler. Bu zattan ve onu müteakıb sorup sual ettiklerimden öğrendim ki; İstanbulda sıtma yani sivrisinek mücadelesi Üsküdardaki Selimiyeden Pendiğe kadar olan sahil ile Adalar mıntakasına münhasır imiş. Hatta Haydarpaşadan başlıyan demiryolunun deniz tarafı mücadeleye dahil iken kara tarafı değilmiş. Neden? Orası malûm değil. Belki sivrisineklere hattın kara tarafına geçmek yasaktır!

Şaka bir yana. Üsküdar gibi suyu sell bol, bostan kuyuları, inek ahırları fazla ve şehirden ziyade köy olan bir yeri mücadele dışı bırakmanın ve buna mukabil suyu vapurlarla dışarıdan getirilecek kadar kurak olan Adaların bu mücadele hududuna alınmasının hikmetini anlıyamadım ve Üsküdarın da bu mücadele hududu içine alınmasını alâkalı makamdan bu satırlarla ricaya karar verdim. Amanın! Ocağınıza düştük. Şunun bir çaresine bakınız. Sivrisinekler Üsküdar ve havalisinde o derece azdılar ki, geçende bir kazinoda verilen caz konserini, sivrisinek vızıltıları ihlâl ettiğinden halk bırakıp çıkmış! Ben orada değildim, öyle söylüyorlar!

Bir diğer rivayete göre de, sivrisineklerin ısırması yüzünden şişen bir bayanın fistanı kendine dar gelmiş ve bir üçüncü olarak anlattılar:

Üsküdarda makam sahibi bir zatın ayağını iskarpinin dışından sokan bir sivrisineği bütün daire halkı kovalamış, tutamamışlar!!

B. FELEK

Salomon adalarında batırılan Japon gemileri

Cenub Batı Pasifik Müttefik umum karargâhı 8 (a.a.) — Bugünkü tebliğ:

Müttefik deniz birlikleri Salomon adalarında Vella körfezinde Japonların bir kruvazörile 2 muhribini batırmışlardır.

Tebliğde Amerikan piyadesinin Mundanın şimalinde hiç bir mukavemete uğramadan ilerlediği ilâve olunmaktadır. Amerikan bomba uçakları Munda'nın cenubunda bulunan Bayroka'yı ağır surette bombalamışlardır.

Uzakşarkta Müttefiklerin stratejisi

Washington 8 (a.a.) — Deniz harekâtı kumandanı Amiral King, Salomon adaları istilâsının yıldönümü münasebetile söylediği bir demecde, Japonlara karşı harbe devam edebilmek için Müttefik stratejisinin Çine yardım etmeyi ve Rusyaya da elden gelen bütün yardımlarda bulunmayı istihdaf ettiğini bildirmiştir.

Teşekkür

Pek kıymetli aile reisimiz, zevcim ve çok sevgili babamız, Maliye Vekâleti vergiler temyiz komisyonu azası İspartalı

TAHSİN TOKGÖZ'ün

aramızdan ebediyen ayrılması dolayısile duyduğumuz derin acıyı gerek bizzat evimize gelmek ve gerek mektub ve telgraf göndermek suretile paylaşmak lûtfunda bulunan sayın Temyiz heyetine, akraba ve dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre büyük kederimiz mâni olduğundan bu hususta gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Eşi: Zübeyde Tokgöz, kızı: Bedia Acar, oğulları: Şinasi Tokgöz ve Kemal Tokgöz

Topuzun Kısmeti

Yazan **Mahmud Yesari**

No. 17

Koço — Hık!

Şoför — Beyler, gene siz bilirsiniz ama, Galatasaray hamamına çekeyim mi? Göbek taşında kirini kabartırlar. İki tellâk, kese ile kirleri kazırlar. Başka türlü paklanmaz.

Hacı Rükneddin — İyi söylüyorsun, güzel söylüyorsun ama, üzerine ne giyecek?

Şoför — Gideceğiniz yerde çamaşır vardır elbette. Gider, alırız.

Hacı Rükneddin — Olmaz.

Şoför — Evi bite boğacaksınız. (Topuza:) Delikanlı, şarkı söyle be!

Topuz — (Keyiflidir:) Uuula, bu arabada gitmeh keyifli be....

Şoför — Şarkı söyle uulan!.. On sekiz milyonun içinde, tek talihli insansın...

Topuz — Bu şoferi, ben seviiyim.

Şoför — Yaşa be delikanlı! Bahşişımı da unutma!

Hacı Rükneddin — (Acele:) Onu merak etme.

Şoför — Yaşşa Hacı bey.

Hacı Rükneddin — Fena kaşınıyorum. (Kaşınır.)

Şoför — Sıcağa gözleri yoktur, dökülürler; Hacı Bey, dökülürler.

Vahan — (Kaşınmaktadır:) Pek de semizdirler sanurum.

Şoför — Elbet. Sırtı kara bekâr bitidir. Kemiklidir.

Hacı Rükneddin — Sus Allah aşkına! Övüreceğim.

Koço — (Kaşınır:) Çok kaşiniyorum.

Şoför — Züğürd olup düşünmektense, zengin olup kaşınmak evlâdır.

Hacı Rükneddin — (Etrafına bakar:) Geldik. Sola sap. Sağdaki dördüncü apartımanın önünde dur.

Şoför — Emret Hacı Beyim! Yalnız, siz, ama hepiniz, evin kapısında soyusun, öyle hamama girin. Bu meredin tonun, kırk mahalleyi dolaşır. Ben, garajpalı, kırk mahalleyi dolaşır. Ben, garajda döküntüleri haşlıyacağım. (Birden coşmuş:) Hey Yarebbim Allahım, kimler ne rüyalar görüyorlardı?

Otomobil, apartımanın önünde durmuştur.

Hacı Rükneddin — (İner, Topuzun elinden tutar:) Gel evlâdım.

Topuz — Nireye gediyin ki?

Hacı Rükneddin — Sen, gel efendim. Evimize geldik.

Topuz — (Kaldırımda, şaşkın şaşkın bakar:) Bura, bizim ev mi?

Vahan — Her bir konforunuz temin edilecektir, beyzadem.

Şoför — Hacı Bey, tosla bakalım bahşişimizi!

Hacı Rükneddin — (Mütereddid:) Beş kâğıd yeter mi?

Şoför — Ulan, Allahtan kork be! Saat yazıp duruyor. Gece zammından vazgeçtim. O kadar da ayazda bekledik.

Hacı Rükneddin — Peki, ne istiyorsun?

Şoför — Sen, halâlinden yirmi beş kâğıdı bir tosla!

Hacı Rükneddin — Biraz çok ama...

Şoför — Marokenlerin en aşağı yarım ömrü gidecek.

Vahan — Dorgudur ahpar!

Koço — Hık!

Şoför — Ayazda beklemiyelim beyler!

Hacı Rükneddin — (Kendi cebinden çıkarır, yirmi beş lira verir:) Al, bereketini gör.

Şoför — Veren eller derd görmesin. Hovarda insanlardan fenalık gelmez. Sizin aranızda bu hırbonun gözü çabuk açılır.

Vahan — Helbet!

Koço — Hık!

Hacı Rükneddin — Topuzun koluna girmiştir. Apartımana doğru yürür.

Şoför — (Arkalarından:) Hacı Bey, emrin baş üstüne. Beni, şoförlerin kahvesinde, Çakal, diye arayınız. Bu gece kusura bakmayın. Artık, ahpab olduk. Esnafça kırışırız.

Yeni hayatın eşiğinde

I

Kuştüyü yatak

Hacı Rükneddin, Topuzun koluna girmiş, alışık adımlarla dik merdivenlerden çıkmağa başlamıştır.

Topuz — Ulan, bura nire?

Hacı Rükneddin — Evimiz, efendim beyim, evimiz.

Topuz — Bura, han be!

Hacı Rükneddin — Hayır, apartıman!

Topuz — Apartapal ne oliy?

Hacı Rükneddin — Şimdi görürsün.

Üçüncü katta sağdaki dairenin önünde dururlar. Hacı Rükneddin, «sinyal» verir gibi zili çalar. Bir müddet ses gelmez.

Hacı Rükneddin — (Sinirli:) Anastasya, uyumuş olmalı. (Tekrar zili çalar.)

Apartımanda, kapılar açılır, kapanır; ayak sesleri duyulur.

Hacı Rükneddin — (Zili çalar, bağırır:) Anastasya! Anastasya! Kapıyı açın.

Anastasya — (Kısaboylu, tıknaz, çatık kaş, ters surat bir kadındır. Yaşı, elliyi geçmiştir. Fakat o, otuzundan yukarıya çıkmaz. Hacı Rükneddini görünce:) Ah, siz geldiniz!

Hacı Rükneddin — Ya, kim gelecekti?

Anastasya — Misafirleriniz de var.

Hacı Rükneddin — (İçeriye girerlerken:) Fena halde kaşınıyorum.

Anastasya — (Topuza bakar:) Ah, kimdir bu, kale? Küfecisi getirdiniz, eşya tasinacaktınız. (Yalvarır gibi:) Yılbaşı gecesi uğur değildir, Hacı Bey.

Koço — Hık! Hık! Hık!

Anastasya — Kale bu adam, ne de çabuk meraklanır?

Hacı Rükneddin — Çok konuşma.. Banyoyu yak.

Anastasya — Banyo sıcaktır!

Hacı Rükneddin — Hayrola! Kim geldi?

Anastasya — Ferdane Hanımla Semsi Bey.

Hacı Rükneddin — Gittiler mi?

Anastasya — Hayır. Uyuyorlar.

Hacı Rükneddin — İşte bu, ağzımızın tadını kaçırdı. Tanrı misafiri, ne denir? (Topuza:) Değil mi evlâdım?

Topuz — Ben ne bilem ki... Sen bilisin?

Hacı Rükneddin — (Anastasyaya:) Sen, banyoyu tazele. Ilışmıştır. Biz yıkanacağız. Sonra, hepimize temiz çamaşır çıkar.

Anastasya — Kale bitlendiniz?

(Arkası var)

RADYO

Bugünkü Program

7,30 Program	18,45 Fasıl heyeti
7,32 Jimnastik	19,30 Haberler
7,40 Haberler	19,45 Satranç
7,55 Salon orkes.	19,55 Şarkılar
★	20,15 Rad. Gazetesi
12,30 Program	20,45 Beraber şarkı
12,33 Müzik (Pl.)	21,00 Müzik
12,45 Haberler	21,15 Müzik (Pl.)
13,00 Şarkılar	21,30 Kitab saati
★	21,45 Müzik (Pl.)
18,00 Program	22,30 Geçmiş zaman
18,03 Dans orkes.	22,35 Haberler
	22,50 Kapanış

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									■
2						■			
3							■		
4					■				■
5		■						■	
6			■						
7						■			
8				■					
9	■					■			■

Soldan sağa:

1 — Kıymetli bir taş. 2 — Kabileler (cemi), avuç içi. 3 — Tahrib etmek, tersi bir hayvanın kışlağıdır. 4 — Çevrilince muahede olur, tavır. 5 — Çömez. 6 — Bir harfin okunuşu, zora gelip delinmiş. 7 — Bir balık kurusu, birdenbire. 8 — Bir erkek ismi, akar sulardan. 9 — Çok önemli, bir emir.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Hafifçe iki tarafına sallana sallana yürüyen kısa bacaklı. 2 — Saniyede 300000 kilometre kateder, familya. 3 — Sayı, yel. 4 — Afrikada bir nehir. 5 — Fasıla, gerek. 6 — Büyük Britanyanın eski sakinlerinden. 7 — Uzak eşyayı göstermek için kullanılabilir, tahriş etme. 8 — Aksilik etmeden aksettirir, tohuma kaçmış. 9 — Bir ha. /anın bağırtısı, orta kıymette taşlardan.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	Ö	F	T	E	C	İ	■	İ
2	A	D	R	İ	Y	A	T	İ	K
3	L	■	A	P	A	K	■	Y	A
4	T	O	N	İ	L	A	T	O	■
5	A	R	K	■	E	L	A	D	O
6	B	A	■	İ	T	İ	R	■	K
7	A	N	I	Ş	■	■	A	D	U
8	N	■	S	I	R	I	M	■	M
9	■	K	I	N	A	■	A	L	A

İş arıyorum

Lise mezunuyum. Birçok seneler öğretmenlik yaptım. Resmî veya hususî şirket veya ticarethane bürolarında iş arıyorum. Mektubla: Piyerloti caddesi 53 No.da Handan Tansu.

Lüleburgaz asliye hukuk hâkimliğinden:

Lüleburgaz Seyidler istasyonunda mukim Kadir oğlu Ekrem Akalın tarafından müddeaaleyh İstanbul Beşiktaş Yenimahallede Dutluk sokak 8 numarada mukim Kâzım kızı Meliha aleyhine ikame olunan boşanma davasının müddeaaleyhin gıyabında icra kılınan muhakemesi sonunda: Tarafların boşanmalarına ve küçük Nusretin babası yanında bırakılmasına dair sadır olan 12/6/943 tarih ve 89/107 numaralı ilâm tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Sahib ve Başmuharriri
Yunus Nadi ABALIOĞLU
Umumi neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN
Cumhuriyet Matbaası

Toprak Mahsulleri Ofisi Afyon ve Uyuşturucu Maddeler Müdürlüğünden:

İyi fransızca bilen seri bir daktiloya ihtiyac vardır. İkinci ecnebi dili olarak almanca veya ingilizce bilenler tercih edilecektir.

Talihlerin Galatada Ömer Abid hanın 4 üncü katında 9 numaraya müracaat etmeleri. (7535)

Devlet Havayolları Umum Müdürlüğünden:

Umumî tarife şartlarının ikinci maddesi mucibince yolcu biletleri nama muharrer olup başkalarına devredilemiyeceğinden badema tayyare ile seyahat edecek yolcular bilet almak için hüviyet cüzdanlarını kişe memurlarına ve seyahatten evvel meydanlarda alâkadar memurlara ibraz etmeğe mecburdurlar.

Yolcu biletile hüviyet cüzdanında yazılı isimler arasında mübayenet görülenlerin seyahatine müsaade edilmez ve bilet bedeli iade olunmaz. (7519)

Şile Belediyesinden:

1 — Şilede yeniden kapalı zarf usulile bir hamam yaptırılacaktır.

2 — Muhammen bedel 9343 lira, muvakkat teminat akçesi 700 lira 73 kuruştur.

3 — İhale 9/8/943 tarihine çatan pazartesi günü saat 14 te Belediye Encümeninde yapılacaktır. Talib olanların mezkûr gün ve saatten evvel teminat akçelerini veya bir banka mektubunu vezneye yatırarak bir makbuz ile ihaleye iştirak etmeleri, projeyi ve şeraiti hususiyeyi öğrenmek istiyenlerin her vakit Belediye kalemine müracaatleri ilân olunur. (7703)

T. H. K. İstanbul Vilâyet Şubesinden:

Şubemizde mevcud müstamel bir kalorifer kazanile sessiz bir sinema makinesi, R. C. A. markalı bir telefon santralile dört makineden ibaret bir radyo telefonu satılığa çıkarılmıştır. 16 ağustos 943 pazartesi günü saat 16 da talibleri arasında ayrı ayrı pazarlıkla satışı yapılacaktır. İsteklilerin mezkûr gün ve saatte ve görmek istiyenlerin de hergün Cağaloğlundaki Şubeye müracaatleri. (7742)

Devlet Denizyolları işletme U. M. ilânları

9/8/943 — 15/8/943 tarihlerine kadar muhtelif hatlarımıza kalkacak vapurların isimleri ve kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

KARADENİZ HATTI	—	Salı 4 te (Ankara), Cuma 4 te (Tarı) Galata rıhtımından.
SAMSUN HATTI	—	Pazar 4 te (Aksu) Galata rıhtımından.
BARTIN HATTI	—	Pazartesi 4 te (Anafarta) Sirkeci rıhtımından.
MUDANYA HATTI	—	Pazartesi, Salı 9 da, Çarşamba, Perşembe, Cuma 16 da, Pazar 9 da (Marakaz), Cumartesi 14 te (Sus) Galata rıhtımından.
BANDIRMA HATTI	—	Pazartesi ve Cuma 8,15 te (Sus) Galata rıhtımından. Ayrıca Pazartesi. Çarşamba ve Cumartesi 20 de (Kadeş) Galata rıhtımından.
KARABİGA HATTI	—	Salı ve cuma 19 da (Bartın) Tophane rıhtımından.
İMROZ HATTI	—	Pazar 9 da (Antalya) Tophane rıhtımından.
AYVALIK HATTI	—	Çarşamba 10 da (Saadet), Cumartesi 12 de (Ülgen) Sirkeci rıhtımından.
İZMİR (Sür'at)	—	Pazar 11 de (İzmir), Perşembe 11 de (Tırhan) Galata rıhtımından.
İSKENDERUN HATTI	—	Cuma 18 de (Dumlupınar) Sirkeci rıhtımından.

Toprak Mahsulleri Ofisi Afyon ve Uyuşturucu Maddeler Müdürlüğünden:

Tüccar ve mutavassıt yedinde bulunan 942 ve daha eski seneler mahsulü afyonlar İstanbulda Beşiktaştaki depomuza teslim edilmek şartile evsafına göre aşağıda yazılı fiatlar üzerinden satın alınacaktır.

D. A.	cinsinden	afyon	beher	morfin	derecesi 120	kuruş
D. B.	»	»	»	»	97.50	»
D. C.	»	»	»	»	82.50	»

Başkaca malûmat istiyenler Ömer Abid hanın 4 üncü katındaki Müdürlüğümüze bizzat veya mektubla müracaat edebilirler. (7752)

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Tophane şubesine borclu Bürhaneddinin Ortaköy İskele civarı 2 numaralı hanesinde mevcud ev eşyası 11/8/943 tarihine tesadüf eden çarşamba günü saat 10 da mahallinde satılacağı ilân olunur. (7735)

Kazası	Mahallesi	Sokağı	No.sı	Cinsi	Kıymeti Lira K.	Hissesi	Pey akçesi Lira K.
Beyoğlu	Asmalımescid	Küçük mezarlık	28	Dükkân	1800 00	2/12	22 50
»	»	»	30	Hane	5400 00	2/12	67 50
»	Galata Sultanbeyazıd	Araboğlan	10	Kârgir mağaza	4950 00	Tam	371 25

Asador Güdükyanın Kadıköy Maliye şubesine olan varlık vergisi borcundan dolayı yukarıda yeri ve cinsi yazılı emlâk satılığa çıkarılmıştır.

İlk ihale 9/9/943 perşembe günü saat 16 da ve kat'î ihale de 20/9/943 pazartesi günü saat 16,30 da yapılacağından talihlerin mezkûr günlerde pey akçelerini havi makbuzlarla Beyoğlu Kazası İdare heyetine müracaatleri ilân olunur. (7739)

Mükellefin adı	Kazası, semti, mahallesi	Sokağı ve kapı No.sı	Cinsi ve hissesi	Bina kaydına göre tamamının mukayyed kıymeti	Ehlivukuf raporuna göre kıymeti	Pey. akçesi
Sarrafoğlu Mihran Demir ve Hayık Demir Kardeşler	Sarıyer Büyükdere	Büyükdere caddesi Y: 43 ilâ 51 kapı No.lı	Fırın, sahilhane, tuğla fabrikası, hane ve mağaza 2/8	16560	Maamüşte milât fabrika ile makine alâtı sabite ve tesisat 180,000	3376

Galata Maliye şubesine varlık vergisinden borclu Sarrafoğlu Mihran Demir ve Hayık Demir Kardeşlerin yukarıda mevkii, cinsi ve evsafı yazılı gayrimenkulleri, Tahsili Emval kanunu hükümleri dairesinde satılacaktır.

İlk müzayedesi 27/8/943 cuma günü saat 14 te ve kat'î ihalesi de 7/9/943 salı günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin pey akçelerini muhtevi makbuzlarla birlikte Sarıyer Kazası İdare Heyetine müracaaleri ilân olunur. (7781)

İstanbul Deniz Levazım Âmirliğinden:

NAKLİYE MÜTEAHHİDİ ARANIYOR

Eşya malzeme ve kömür tahmil ve tahliye işleri için bir müteahhide lüzum vardır. Taliblerin daha fazla izahat almak üzere İzmitte Askerî posta 15167 K. lığına müracaat etmeleri. (7653)

Halat ve örtülük muşamba alınacak

DEVLET LİMANLARI İŞLETME UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

İdaremiz ihtiyacı için 75 ton İngiliz manila halat ile 20.000 metre İngiliz admiraltı patent örtülük muşamba alınacaktır.

Vermek istiyenlerin 25/8/943 çarşamba günü saat 15 te Levazım Müdürlüğü odasında toplanacak Komisyona müracaat etmeleri. (7733)

Beyoğlu Askerlik Şubesinden:

Aşağıda sınıf, rütbe ve sicil numaraları yazılı yedek subayların hemen şubeye müracaatleri.

Yedek	P. Alb.	325-117	İsmail Hakkı Öktem
»	P. Atgm.	24993	Mustafa Çorbacıoğlu
»	P. Tgm.	47972	Asaf Malta
»	P. Tgm.	47124	Rifat Zeren
Yedek	Mh. Tgm.	36290	Hasan Güner
»	» »	37783	Hayati Kayaoğlu
»	» »	31375	Mustafa Sekben
Nakliye	Tgm.	46815	İsmail Aksal
»	»	48809	Tuğrul Tuna
Hr. Sn.	Bnb.	331-43	Feyzi Kaynarkan
TBB.	Bn.	338-34	Süreyya Tanay
Dişçi	Üstgm.	37070	Pozant Danlama
Ml. M.	Sıf. 8.	16336	Muhsin Özberk
Top	Tgm.	43097	Lâtif Topçuoğlu

(7666)

İstanbul Vakıflar Orman İşletme Müdürlüğünden:

İşletmemiz için 85 lira ücretli bir kâtib alınacaktır. Talib olanların 3659 sayılı kanunun 16 ncı maddesine göre 16/8/943 pazartesi günü Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki büromuzda imtihanları yapılacağından evrakı müsbitelerile müracaatleri. (7758)

KERESTE BİÇİLECEK

VAKIFLAR İSTANBUL ORMAN İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

Alemdağı Vakıf ormanında el hızarile kestane kerestesi ve dört köşe ağac yaptırılacaktır. İsteklilerin şeraiti öğrenerek 10/8/943 gününe kadar teklif mektublarını Çemberlitaş Vakıflar sokaktaki büromuza göndermeleri. (7612)

Basın ve Yayın Umum Müdürlüğünden:

Ankara Radyosu Türk müzik koluna İstanbuldan alınacak stajyerleri seçmek üzere 9 ağustos 943 pazartesi günü yapılacağı ilân edilen imtihanlar, isteklilere daha geniş hazırlanma imkânı vermek arzusile 16 ağustos 943 pazartesi gününe bırakılmıştır. İmtihana girmek istiyenlerin vaktinde Basın ve Yayın Umum Müdürlüğü İstanbul Mıntakası Müdürlüğüne müracaatle kayıdlarını yaptırmaları tavsiye olunur. (7767)